

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- α. Λ
- β. Σ
- γ. Σ
- δ. Λ
- ε. Σ

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Παραδείγματα επίκλησης στην αυθεντία:

- Υπάρχει μια θαυμάσια φράση του Γκαίτε που περιέχει όλη την ειρωνεία αυτού του αλληλεπιδρώντος μηχανισμού. «Εγώ σ' αγαπώ. Αυτό όμως δεν έχει καμιά σχέση με σένα».
- Όπως είπε ο Λακάν με έναν στεναγμό: «οι ερωτευμένοι άνθρωποι είναι καταδικασμένοι να συνεχίζουν να μαθαίνουν την γλώσσα του άλλου επ' αόριστον, ψηλαφώντας, αναζητώντας τα κλειδιά, κλειδιά που είναι πάντα ανακλήσιμα».

Η συντάκτρια επικαλείται λόγια καταξιωμένων προσώπων, όπως του Γκαίτε και του Λακάν, προκειμένου να ενισχύσει την πειστικότητα των λόγων της με το κύρος της αυθεντίας, αλλά και να δηλώσει την ευρυμάθειά της.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Ενδεικτικές περιπτώσεις στις οποίες χρησιμοποιείται η μεταφορική λειτουργία της γλώσσας:

Η ανατομία της αγάπης και το παράδοξο του έρωτα / φιλώντας πάρα πολλούς βατράχους στον δρόμο προς τον γοητευτικό πρίγκιπα / προσηλωμένη αναζήτηση στο διαδίκτυο/ ραντε-βού στα τυφλά / οι αγωνίες δεν σβήνουν / οδυνηρές κουβέντες / επώδυνες συγκρούσεις / λιτανεία από στεναγμούς, λυγμούς, δάκρυα και σπαραγμούς / οι ερωτευμένοι άνθρωποι

είναι καταδικασμένοι / ψηλαφώντας, αναζητώντας τα κλειδιά / ένας λαβύρινθος από παρεξηγήσεις

Πρόθεση συντάκτριας: η συντάκτρια χρησιμοποιεί σε αρκετά σημεία τη μεταφορική λειτουργία της γλώσσας, αποσκοπώντας στην αισθητική συγκίνηση, στην πρόκληση των συναισθημάτων του αναγνώστη και ειδικότερα στην ευαισθητοποίησή του γύρω από τις δυσκολίες του έρωτα. Παράλληλα, η συγκεκριμένη λειτουργία της γλώσσας δημιουργεί ερέθισμα για προβληματισμό, καθώς το μήνυμα μεταφέρεται με έμμεσο τρόπο, ώστε ο δέκτης να μπει στη διαδικασία να σκεφτεί με ερέθισμα τις εικόνες που συχνά σχηματίζονται.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε άποψη διατυπώνεται από τους μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Η κυρία Παρθενιάδου πρωταγωνιστεί στο απόσπασμα. Η αντίληψή της για το γάμο είναι σύμφωνη με τις αντιλήψεις των ανθρώπων σε παλαιότερες εποχές, οι οποίοι με πρακτικά και χρησιμοθηρικά κριτήρια επέλεγαν τους/τις συζύγους για τα παιδιά τους (Δί' αυτό η κ. Παρθενιάδου έχαιρε τόσω πολύ δια την πρακτικήν ιδέαν και δια την επιτυχή εφαρμογήν της ιδέας ταύτης). Επιλέγει και στην ουσία επιβάλλει στην κόρη της τον κύριο Ιορδάνη, αν και η διαφορά ηλικίας είναι εμφανής (την εμέθυσεν ο πλούτος του γέροντος). Είναι καθαρά επιλογή δική της και τη δικαιολογεί ως δείγμα καλής ανατροφής (Όχι να το καυχηθώ, έδωκα στα παιδιά ανατροφή. Με σέβονται και έξω από τα λόγια μου δε βγαίνουνε.) και σεβασμού (μα η Αμαλία μου το χρυσό μου το κορίτσι τον πήρε, για να μην πη όχι σε μένα). Εντύπωση δημιουργεί και η άποψή της για τη μόρφωση των παιδιών (Καλά έκαμα και δεν τα 'μαθα πολλά γράμματα τα παιδιά μου, να πάρη ο νους τους αέρα και να θέλουνε να σηκώσουνε κεφάλι.), η οποία συνιστά στερεότυπη αντίληψη, ειδικά για τα κορίτσια σε παλαιότερες εποχές. Τέλος, ενδιαφέρουσα είναι η άποψη που εκφράζει συγκριτικά για την κατάληξη που θα είχε η Αμαλία σε διαφορετική περίπτωση (Αν έπαιρνε κανένα παληκαράκι και ζούσε άσχημη ζωή, καλά ήτανε; Αμ' αυτά κι αυτά κάμνουν οι κοπέλλες και κακοπέφτουνε ή γένουνται γεροντοκόριτσα.) που η Αμαλία δεν είχε ακολουθήσει τις υποδείξεις της και δε ζούσε «σα βασίλισσα» (του πουλιού το γάλα της φέρνει) κοντά στον κύριο Ιορδάνη με «τα δέκα κλειδιά» (δείγμα της περιουσίας του).

Ο/Η μαθητής/-τρια ανάλογα με την αναγνωστική ανταπόκριση και κατανόηση του κειμένου, αλλά και τις αντιλήψεις του για τη ζωή και την επιλογή συντρόφου καλείται να πάρει θέση στο δεύτερο ερώτημα αναφορικά με το αν κρίνει «θύμα» την Αμαλία.